Moderaterna

INTERPELLATION

RS 2025-1047
Interpellation
2025:95

Interpellation av Susanne Sjöblom (M) om kvinnors screening för bröstcancer över 74 år samt tätare intervaller av screening för dem som haft bröstcancer

Bröstcancer är den vanligaste cancerformen bland kvinnor i Sverige, nära 9000 kvinnor drabbas årligen i Sverige. Även män kan få bröstcancer men det är ovanligt. Tidig upptäckt är avgörande för prognos, behandling och överlevnad. Region Stockholm erbjuder idag regelbunden screening med mammografi för kvinnor mellan 40 och 74 år. Efter 74 års ålder upphör kallelserna, trots att risken för bröstcancer kvarstår och i vissa fall ökar med stigande ålder. Före 40 års ålder är bröstcancer ovanligt men förekommer. Den ökade livslängden innebär nya möjligheter men ställer också nya krav på sjukvården.

Var fjärde bröstcancer hittas hos en kvinna som är över 75 år enligt Bröstcancerförbundet. I dag fungerar vården inom Region Stockholm så, att om man är äldre än 74 år och upptäcker förändringar i brösten, ska man alltid kontakta vården för en klinisk undersökning, även om man inte längre omfattas av det regelbundna screeningprogrammet. Detta innebär att man bokar till hos vårdcentralen för att sedan slussas in i regionens Hälso- och sjukvårdssystem. Vi vet att det är svårt att få tid hos en vårdcentral i dag.

Samtidigt visar forskning att kvinnor som tidigare haft bröstcancer löper ökad risk för återfall eller ny tumörbildning. För dessa kvinnor är tätare uppföljning och screening av stor betydelse, inte bara för individens trygghet utan även för vårdens långsiktiga kostnadseffektivitet. I dag kallas man till mammografi med en kontinuitet om ca 2 år. För en som har haft bröstcancer kan det upplevas som en väldigt lång tid. Kvinnor som tidigare haft bröstcancer har en förhöjd risk för återfall eller ny tumörbildning. Om man skulle vilja ha tätare kontroll måste man gå till en vårdcentral för att få en remiss. Vi vet att det är svårt att få tid hos en vårdcentral idag. Enklare vore om en kvinna önskar tätare intervall i systemet lägga in om en screening varje år eller kanske t o m tätare kontroller. Det finns en ökad risk att drabbas av bröstcancer om ens mamma har haft det. Detta beror på att vissa former av bröstcancer kan vara kopplade till ärftliga genförändringar. Effektivare vore om en kvinna önskar tätare screening borde systemet kunna hantera det smidigt och erbjuda möjligheten till årlig kontroll eller kanske ännu tätare vid förhöjd risk.

Oktober månad är internationella bröstcancermånaden och uppmärksammas med Rosa Bandet kampanjen. Syftet är att öka medvetenheten om bröstcancer genom att sprida kunskap om sjukdomen, dess riskfaktorer och vikten av tidig upptäckt samt hur screening kan rädda

liv. Med tanke på den medicinska utvecklingen, ökad livslängd och behovet av individanpassad vård, bör Region Stockholm se över begränsningarna inom mammografin. Ett förstärkt screeningprogram är inte bara en fråga om medicinsk kvalitet utan det är en fråga om trygghet, förebyggande vård och respekt för kvinnors liv och hälsa genom hela livet. Inget vore bättre än om Region Stockholm kunde vara en förebild och gå i bräschen och erbjuda fortsatt screening efter 74 års ålder, baserat på hälsotillstånd och riskprofil, samt att erbjuda tätare intervall för tidigare drabbade. Det är både medicinskt motiverat och etiskt angeläget.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt regionråd:

1. Hur ser ansvarigt regionråd på erbjudandet av regelbunden screening med mammografi endast för kvinnor mellan 40 och 74 år?

2. Tänker ansvarigt regionråd bidra till att regelbunden screening med mammografi även erbjuds till kvinnor över 74 år?

3. Vilka åtgärder avser regionrådet i så fall vidta för att för att erbjuda regelbunden screening med mammografi även erbjuds kvinnor över 74 år?

4. Hur säkerställs att vården är jämlik och individanpassad även efter att den ordinarie screeningåldern passerats?

5. Är det rimligt att kvinnor som haft bröstcancer erbjuds tätare intervaller än 2 år utan att behöva uppsöka en vårdcentral för att få en remiss?

6. Vilka åtgärder avser regionrådet vidta för att erbjuda tätare intervaller för kvinnor som tidigare drabbats av bröstcancer?

Susanne Sjöblom
Moderaterna